

**ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ 2022 ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ Γ' ΕΠΑ.Λ. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ
ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ**

A. ΜΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

1^η δραστηριότητα

A1. α) Το κείμενο πραγματεύεται το πώς οι ανθρώπινες διατροφικές συνήθειες αφήνουν τεράστιο «οικολογικό αποτύπωμα». Ειδικότερα, επισημαίνεται ότι η αντικατάσταση της μεσογειακής διατροφής από την κρεατοφαγία και τα λιπαρά έχει οδηγήσει στην υπερεκμετάλλευση φυτικών και ζωικών πόρων με ισχυρό αρνητικό αντίκτυπο στο περιβάλλον. Εκφράζεται μάλιστα ο φόβος ότι η αύξηση του πληθυσμού και η απληστία, η αδηφαγία και η υπερκατανάλωση του σύγχρονου ανθρώπου, θα επιφέρει αναπόφευκτα την εξάντληση των φυσικών πόρων του πλανήτη.

A1. β) Στην τελευταία παράγραφο ο συντάκτης του κειμένου προκειμένου να πείσει και να προβληματίσει τον αναγνώστη σχετικά με την ανάγκη αλλαγής των διατροφικών του συνηθειών, αφού η διατροφή αλληλεξαρτάται με το περιβάλλον, χρησιμοποιεί ως μέσα της επίκλησης στο συναίσθημα προστακτική έγκλιση («Κατανάλωσε υπεύθυνα, ανακάλυψε τα οφέλη», «Σκέψου...»), α' πληθυντικό για συλλογική δράση («Μπορούμε να...», «για να αλλάξουμε...») και β' ρηματικό πρόσωπο για λόγους οικειότητας και συμβουλευτικής διάθεσης («Στήριξε το έργο μας»). Τέλος, αξιοποιεί την ποιητική γλώσσα με τη χρήση μεταφοράς («Μπορούμε να «μαγειρέψουμε» έναν καλύτερο κόσμο»).

2^η δραστηριότητα

A2. α) Θεματική περίοδος: «Η τροφή μας προέρχεται... υγιές περιβάλλον.»

Λεπτομέρειες / Σχόλια: «Για κάθε μπουκιά... Ενέργεια.»

Κατακλείδα: «Τελικά, αν το σκεφτεί... για να είμαστε υγιείς.»

A2. β) «**Βάζουμε/τοποθετούμε τις βάσεις**», «**ενημερώνοντας/κατοπίζοντας μαθητές**», «**αποπειράται/προσπαθεί να αλλάξει**».

3^η δραστηριότητα

A3.

Κειμενικό είδος: Ομιλία

Γλωσσικές επιλογές – ύφος

- Ύφος πρέπει να είναι σοβαρό και σε σημεία οικείο.
- Αναφορική και ποιητική λειτουργία της γλώσσας
- Εναλλαγή ενεργητικής-παθητικής σύνταξης
- Παρατακτική-υποτακτική σύνδεση προτάσεων

- Κατάλληλη και ορθή χρήση των σημείων στίξης
- Πρόσωπο: α', β', γ' ρηματικά πρόσωπα.

Προσφώνηση/ Αποφώνηση

Προσφώνηση: Κυρίες και Κύριοι Σύνεδροι,

Πρόλογος: Με αφορμή την Παγκόσμια Ημέρα Διατροφής και τη διοργάνωση του σημερινού συνεδρίου, θα ήθελα κι εγώ ως εκπρόσωπος του σχολείου να απευθυνθώ άμεσα σε όλους εσάς και να προσπαθήσω να αναδείξω την αναγκαιότητα αλλαγής των διατροφικών μας συνηθειών, μιας διαδικασίας απαραίτητης για τη βιωσιμότητα του πλανήτη μας και την ίδια μας την υγεία.

Κύριο θέμα:

- Είναι γνωστό ότι η κατανάλωση κόκκινου κρέατος ευθύνεται για τη γήρανση του οργανισμού και τη δημιουργία δυσπλασιών. Κρίνεται λοιπόν αναγκαίο να μειωθούν οι ποσότητες κόκκινου κρέατος και ο τερματισμός της συνακόλουθης υπερεκμετάλλευσης των βοοειδών.
- Η κατασπατάληση των ζωικών και φυτικών πόρων της γης οι οποίες εκπορεύονται από την αδηφαγία του σύγχρονου ανθρώπου (υπεραλίεση, κυνήγι κτλ.) συνιστούν κίνδυνο διατάραξης της οικολογικής ισορροπίας.
- Η υιοθέτηση ενός διατροφικού προτύπου που δε θα εστιάζει σε ζωικής προέλευσης τρόφιμα, αλλά αντιθέτως σε τρόφιμα φυτικής προέλευσης έχει ως αποτέλεσμα οφέλη τόσο στην ανθρώπινη υγεία, όσο και στο οικοσύστημα.
- Η αλόγιστη σπατάλη και υπερκατανάλωση τροφίμων που οδηγεί σε έλλειψη αγαθών, θα στερήσει από τον πλανήτη τη δυνατότητα να αναγεννηείται και να καλύψει τις ανάγκες του.
- Μελέτες έχουν αποδείξει ότι η μεσογειακή διατροφή βοηθά τον οργανισμό να αποφύγει ασθένειες που μαστίζουν τον σύγχρονο άνθρωπο, όπως καρδιαγγειακά νοσήματα, καρκίνοι κτλ., επομένως περισσότερο από ποτέ σήμερα η παγκόσμια κοινότητα οφείλει για την υγεία των μελών της, να ακολουθήσει μια διατροφή βασισμένη στους καρπούς της γης, τα καλά λιπαρά και τα φρούτα.
- Η παχυσαρκία, άλλο ένα μεγάλο πρόβλημα του κόσμου μας σήμερα και ιδιαίτερα των νέων ανθρώπων, που επηρεάζει στο σύνολο την καθημερινότητά τους, τόσο σε διαπροσωπικές και εργασιακές σχέσεις, όσο και στην ψυχική τους υγεία, καθιστά απαραίτητη τη στροφή μας σε ένα τρόπο ζωής που θα μας βοηθήσει να διατηρήσουμε ένα υγιές σωματικό βάρος.

Επίλογος: Κλείνοντας, θα ήθελα να εστιάσουμε όλοι στην επιβεβλημένη στροφή μας σε έναν πιο βιώσιμο τρόπο ζωής και διατροφής, ο οποίος θα στηρίζεται στον ειλικρινή σεβασμό απέναντι στον περιβάλλον και στην αναγνώριση της συνεισφοράς του στην παγκόσμια υγεία.

Αποφώνηση: Ευχαριστώ για τον χρόνο σας!

B. ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

1^η δραστηριότητα

B1. Στο κείμενο ο Γιωργάκης παρουσιάζεται ως ένας πολυμήχανος και ευρηματικός άνθρωπος, αλλά ταυτόχρονα και μυστικοπαθής («Τι έβραζε, τι έβραζε... να βρουν το μυστικό, δεν τα κατάφεραν»). Επίσης, εμφανίζεται ευχάριστος και δοτικός, ενώ η αναγνώριση της προσφοράς του και του έργου του τον ικανοποιεί βαθιά («Μια πάστα κάνει... ο Γιωργάκης», «Από τον πάγκο παρακολούθησε... κουταλιά», «Εκείνος τα έχασε... γίνονται αυτά»). Τέλος, φαίνεται επίμονος, αφοσιωμένος στη δουλειά του και μεθοδικός, αφού διαρκώς προσπαθεί να εξελιχθεί ως ζαχαροπλάστης («Κρατούσε σημειώσεις... εκεί έγραφε τις συνταγές»).

2^η δραστηριότητα

B2. α) Ο αφηγητής στο κείμενο είναι παντογνώστης με μηδενική εστίαση, αφού γνωρίζει τα πάντα, ακόμη και τις πιο κρυφές σκέψεις των ηρώων. Συγκεκριμένα στο σημείο: «Στον Ξενοφώντα έμοιαζε ακατανόητο που οι στρατιώτες ξόδευαν λεφτά σε γλυκά» αποτυπώνεται από τον αφηγητή μια ενδόμυχη σκέψη του Ξενοφώντα. Επίσης, γνωρίζει βαθιά συναισθήματα: «Εκείνος τα έχασε πρώτη φορά... γίνονται αυτά», καθώς στο σημείο αυτό εκφράζεται ένα κρυφό συναίσθημα έκπληξης και τέλος, δράσεις «έκλειναν τα μάτια για να απολαύσουν την πρώτη κουταλιά» των πελατών, οι οποίοι απολάμβαναν τις γλυκές δημιουργίες του Γιωργάκη.

B2. β) «Μια πάστα κάνει τη ζωή πιο γλυκιά»: Με τη μεταφορά ο αφηγητής προσπαθεί μέσα από έναν απροσδόκητο εκφραστικό συνδυασμό να καταδείξει τη συναισθηματική επίδραση που έχει στους ήρωα, ο οποίος αναγνωρίζει ότι η απόλαυση ενός γλυκού μπορεί να προσφέρει βαθιά ευχαρίστηση και ικανοποίηση σε τέτοιο βαθμό, που η ζωή αυτού που το γεύεται εκείνη τη στιγμή ομορφαίνει και γίνεται καλύτερη.

«... μα ο Γιωργάκης το (τεφτέρι) είχε για ευαγγέλιο»: Με την παρομοίωση ο αφηγητής συσχετίζει και παραλληλίζει το τεφτέρι που χρησιμοποιούσε ο Γιωργάκης για τις συνταγές και τις σημειώσεις του με το ιερό βιβλίο της θρησκείας μας, το Ευαγγέλιο, ώστε να αισθητοποιηθεί και να γίνει απτή και κατανοητή για τον αναγνώστη η ιερότητα του περιεχομένου του τετραδίου και της δουλειάς του εν γένει για τον ήρωα.

3^η δραστηριότητα

B3. «Είμαστε ό,τι τρώμε», ακούμε συχνά να λέγεται. Είναι δεδομένο πως οι διατροφικές μας συνήθειες μάς καθορίζουν σε μεγάλο βαθμό. Το φαγητό, ειδικά για έναν μεσογειακό λαό όπως εμείς, σημαίνει πολλά περισσότερα από μια βιολογική ανάγκη. Προσωπικά θεωρώ ότι:

- Η μαγειρική είναι δημιουργική διαδικασία, καθώς απαιτεί συγχρονισμό όλων των αισθήσεων και φαντασία, καθώς πρώτα χρειάζεται να οραματιστείς και στη συνέχεια να πειραματιστείς και να εκτελέσεις.
- Ταυτόχρονα η τέχνη της μαγειρικής έχει ουσία όταν τη μοιράζεσαι με τους αγαπημένους σου ανθρώπους, ενώ το φαγητό συνιστά προσφορά, τόσο στα υπόλοιπα μικρότερα μέλη της οικογένειας και συχνά ως μέσο φιλανθρωπικής δράσης σε όσους το στερούνται.
- Τέλος, συνδυάζεται με το κέρασμα σε γνωστούς και ξένους ως μέσο φιλικής προσέγγισης, ενώ είναι γνωστό πως γύρω από ένα τραπέζι αναπτύσσονται ουσιαστικές διαπροσωπικές σχέσεις, ακόμα και επαγγελματικές συνεργασίες.

Επομένως, το φαγητό εκτός από τη βασική του λειτουργία συνιστά τρόπο έκφρασης, μέθοδο σύσφιξης των σχέσεων και μέσο προσφοράς. Εξάλλου, το φαγητό τρέφει τόσο το σώμα, όσο και την ψυχή του ανθρώπου.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ: Τα θέματα κρίνονται απαιτητικά και οι μαθητές έπρεπε να εστιάσουν στην αξία της διατροφής για την προστασία τόσο της ανθρώπινης υγείας, όσο και του περιβάλλοντος. Η 1^η δραστηριότητα απαιτούσε κατανόηση των προβλημάτων που έθετε το κείμενο σε συγκεκριμένες παραγράφους και αναγνώρισης μέσω πειθούς στην επίκληση στο συναίσθημα. Η 2^η δραστηριότητα κινήθηκε στο πλαίσιο δομής παραγράφου και λεξιλογικών ασκήσεων, ενώ η 3η δραστηριότητα απαιτούσε επικοινωνιακό πλαίσιο ομιλίας σε συνέδριο, αξιοποίηση τόσο του κειμένου, όσο και των εμπειρικών γνώσεων των μαθητών στη συνειδητοποίηση του προβλήματος της κακής διατροφής και της ανάγκης μεταβολής της.

Το λογοτεχνικό κείμενο κρίνεται ιδιαίτερος απαιτητικό, καθώς οι μαθητές όφειλαν να κατανοήσουν καλά το περιεχόμενό του και οι ασκήσεις απαιτούσαν καλή γνώση των αφηγηματικών τεχνικών και των εκφραστικών μέσων. Η 3^η δραστηριότητα κινήθηκε σε προσωπικές τεκμηριωμένες απόψεις σχετικά με τη συμβολή της διατροφής σε επίπεδο δημιουργίας, προσφοράς και ανάπτυξης σχέσεων.

Τα θέματα ήταν εξαιρετικά απαιτητικά, τόσο ποσοτικά, όσο και ποιοτικά.

Επιμέλεια Απαντήσεων: Δήμητρα Γκούμπλια

Αναστάσιος Ζαρκάδης

ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟ ΕΠΑΛ ΑΠΟΚΡΑΤΙΚΑ